

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1-50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Egy kis rectificatio.

A Közép-Duna áthidalása, valamint a baja--bátaszéki összekötő vasut régen vajudó közgazdasági országos jelentőségű problémája a végleges megoldás felé közeledik; sőt az utóbbi időben gomba módra támadt ellenlábások, kik az ügyet csupa irigységből az elodázás egy új stadiumába szerették volna terelni, lassan, lassan elnémulnak, meggyőződve, hogy egy országos érdeket helyi érdekeknek alá rendelni most már késő.

A kormány positiv ígéretei, azoknak a nyilvánosság előtt tett kijelentései, elég biztosítékot nyújtanak, hogy az évtizedeken keresztül minden megszakítás nélkül sürgetett kérelem, ime tényre válik. Most már minden kétségen kívül áll az ügy megvalósulása és csak az várható, hogy a beruházási kölcsön minél előbb effectualtassék. Baja város utolsó közgyűlésén egyhangulag elismerést is szavaztak a kormánynak, hogy a kételkedésnek, a sok évi meghiusított reménykedéseknek végre valahára véget vetettek. Sőt jegyzőkönyvileg köszönetet is szavaztak mindazon vezérférfiaknak, a kik ezen fontos közgazdasági kérdésben részüket kivették. Nem mér-

legelték ugyan ott, hogy nevezett urak közül, ki mennyit tett a Közép-Duna hidja és baja-bátaszéki összekötő vasut érdekében, de miután a köszönet nyilvánítás árja hullott, azokat is érte, a kik talán úgy jutottak ezen jegyzőkönyvi megörökítéshez, mint Pilatus a credoba.

Bocsánatot kérünk, ha az igazság érdekében és a Bajai Független Újság tekintetes szerkesztőségének engedelmevel egy kis rectificatioval élünk. Élünk pedig elsősorban azért, mert egy a baja-bátaszéki hid kérdését nagy erővel megmozgató férfúnak érdemeit a városi tanács lehet véletlenségből, lehet rosszakaratból teljesen figyelmen kívül hagyta. Ez a férfiú *Dr. Reich Aladár* Baja város orsz. képviselője, akinek a hidügyben intézett interpellációja adta meg a lökést az új mozgalomra. Mert ha Láng miniszter nem ad oly absurd választ az interpellációra, nem állt volna sohasem talpra oly erővel az érdekelt-ség!

Ezenfelül *Dr. Reich Aladár*nak a függetlenségi-párt kebelében rokonszenves egyénisége folytán tette magáévá az egész párt ezt a kérdést és forszírozta minden alkalmat megragadva

Ilyen körülmények közt *Dr. Reich Aladár* nevét is szerettük volna még

pedig az első helyen látni a jegyzőkönyvi elismerést élvezők sorában! Mi bátaszékiek nem irigyeljük ama babérdőt, melyet Baja város közgyűlése az illető urak részére plantált, mi egy levelet sem vindikalunk a fonandó koszorúból részünkre, sőt a jegyzőkönyvi elismerésből, a köszönetnyilvánításból sem kérünk, de a megemlékezés pusztá fel- emlitését már jogosan elvárhattuk volna.

Talán nem követünk el indiscretiót, ha a történelmi beigazolások elősorolásával erre a megemlékezésre igényt tartunk.

Beszéljenek a tények: 1882. évi április 7-én alolított indítványára Bátaszék község képviselő testülete egyhangulag elhatározta, hogy Baja város törvényhatóságát és Bonyhád nagy község közönségét felszólítja, hogy együttesen indítsák meg a mozgalmat a Közép-Duna áthidalásának érdekében és alig egy pár nap után ott volt Ordodi Pál akkori közlekedési miniszter előtt Baja város képviseletében Milassin Zsigmond polgármester, Thuri ügyész és Schali akkori városi főorvos, Bátaszék képviseletében Werner Miklós községi bíró, Göbél János kereskedő és Dr. Boszkovitz Mór községi orvos. Az akkori közlekedési miniszter az ügyre vonatkozó

TÁRCA.

Fohász.

Hatalmas Isten! Hozzad fohászokodom,
A föld porába, im leroskadok,
Szünetlen' az eget keresvén szemem,
Honnét le a vigasz dereng, ragyog,
Tehozzad röpit lelkem szárnyalása,
Nem magamért könyörgni, Istenem!
De, hogy hazámat a lejtőn megóvjad,
S szemed függjön ez árva nemzeten.

Gyujts világot a honfiak agyában,
A bölcseségnek ragyogjon csillaga;
Oszoljék el a zordon éj homálya,
Hol a bűn rút alakja támadta.
Hajnali rózsafény derengjen végre,
Jöjjön felhőt oszlató napsugár:
Zordon tél után enyhe, vidám tavaszt,
Fájó honfi keblem epedve vár.

Nem magamért könyörgök jó Istenem!
Hisz én-én semmi, csak porszem vagyok;
A magyar néperért zokognak ajkaim,
Könyeket bús hazámért hullatok,
Oh, hallgass meg ég — és földnek Istene!
Csak ez egyszer hallgass meg engemet:
A vihar — korbácsolt szilaj tengeren,
Óvd meg, oh, a vergődő nemzetet!

Joachim Ágost.

Hallgató szakasz a vasutakon.

— A jövő zenéje. —

A külföldi nagyobb lapok mostanában egy érdekes témával foglalkoznak. Azt akarják, hogy a vasutakon úgy, amint vannak női, szolgálati és nem dohányzó szakaszok, legyen hallgató szakasz is.

Azt olvasom, hogy a Journal des Debats hasábjain egy hölgy, megragadva az alkalmat, szintén nyilatkozik a »hallgató szakaszról« és azt mondja, hogy az okvetlen szükséges.

Ezek a »hallgató szakaszok« azoknak a számára lennének, akik jobb szeretnek hallgatni, mint beszélni.

Hát tisztelettel alulírott is a hallgatókkal tartok, mert tény és valóság az, amit a Journal des Debats hölgye keserűen panaszol: mennyi zaklatásnak van az ember utközben kitéve, mikor különböző megszólításokkal, kérdezősködésekkel vagy értéktelen dolgokról való fecsegéssel zavarják ki gondolataiból.

Az emberek nagy része szeret gondolkozni és mikor gondolkozik, nem szereti, ha a szomszédja nyájasan megkérdi tőle: hova méltóztatik utazni tisztelt nagysád?

A nagysád például éppen azon gondolkozott, hogy a férje várja-e vasutnál, ha nem várja, hol van és ha várja, mit csinált azon idő alatt, míg ő — a feleség — távol volt, míg tehát ő — a férj — szalmaözvegy volt.

Ezek a gondolatok töltik el legtöbbszörre az utazó menyecskek lelkét akkor, ha három-négy heti távollét után haza mennek férjükhöz, aki a legnagyobb örömmel engedte a mamához feleségét és minden levélben azt írta: maradj csak drága feleségem, ha jól érzed magad édes anyád, az én imádott anyósom ölében, csak maradj, bár sóvárogva várlak és üres nékem a világ nélküled!

A »hallgató szakasz« zseniális dolog. Zseniális különösen akkor, ha az anyósumkat kell haza kísérni: például Bajáról Kikindára. Az út hosszú, az anyós sokat szokott beszélni. Nem lehet a nyelvét megállítani. A vő, akit arra lehet használni, hogy anyósát haza kísérje, rendkívül udvarias és nem mondhatja a felesége mamájának, hogy fogja be a száját, ő most gondolataival van elfoglalva. Ámde itt a hallgató szakasz. — Ebben két-száz korona rendbirság terhe alatt tilos a beszélgetés. A vő oda vezeti anyósát.

Olvasni fogunk tehát nemsokára ilyenféle — jeleneteket:

A hallgató szakaszban.

Személyek: A férj, az anyós, mindkét nembeli utasok, kalauz. Idő: éjjeli 1 óra, hely: Baja—szabadkai vasuti vonal.

Az anyós. Mért hozott ide? Ha itt még beszélni se szabad.

A vő. (Int, hogy fogja be a száját.)

kedvezőtlen válasza folytán az áthidalás ügye a hivatalos napi rendről ugyan levétettnek látszott, de Báltaszék községből mindig jutottak ujságcikkek a nyilvánosság elé, melyek eme közgazdasági kérdés végképpen elaltatását nem engedték. 1893-ik év tavaszán Tafner János Báltaszék község erélyes birája, a ki ezen állását még most is betölti, ezen ügyet kezébe vette és néhány buzgó munkatársa segítségével lehetővé tette, hogy a nagy vidék minden községből ugyanazon év október 1-én özszesereglettek, hogy Perczel Dezső elnökle alatt országos mozgalmat indítsanak. Eme összejövetel olyan inpozanosan volt szervezve, hogy az elnök Perczel Dezső eme szavakkal zárta be az ülést: „Uraim ime az első erkölcsi kapa vágás eme demonstráló nagy özszejövetellel megtörtént.“ 1894-ik évi március hó 15-én a közigazgatási bejárás alkalmával Báltaszék község szinte egy nagy vendégsereget látott falai közt, kikkel szemben a község újabb jelét adta minden irányban magyar vendégszeretetének, Tafner János bíró munkatársaival nem nyugodott meg, tovább fejlesztették eme fontos ügyet minden adott alkalomnál.

Igy a többek közt a fumei kereskedelmi és iparkamarának, az országos mezőgazdasági egyesületnek, a pécsi kereskedelmi és iparkamarához felterjesztéseket a Közép-Duna áthidalásának érdekében küldöttek. Báltaszék községben készült ama nagyszabású memorandum, melynek adatai alapján a minap újabb emlékirat készült. Báltaszék községből mentek át Bajára, hogy annak idejében a kereskedelmi casinóban felolvasást tartsanak az áthidalás nemcsak helyi, hanem országos érdekéről is. 1899-ik évi bajai nagy értekezlet létrejötteléhez a báltaszéki érdekeltség is sem időt, sem anyagi áldozatot nem sajnált, hogy az értekezletet tapasztala-

taival is támogassa. 1899-ik évben az „Egyetértés“ országghírű napilapban Báltaszék községből egy egész cikksorozat az áthidalás érdekében jelent meg. Báltaszék községből indult ki a kezdeményezés, hogy a szegedi kereskedelmi congressus a tárgysorozatába felvette a Közép-Duna áthidalását és a baja-báltaszéki összekötő vasutat. Ezt mind okmányilag bizonyíthatjuk. Azonkívül Tafner János és munkatársai az utóbbi évtizedben nem kíméltek sem időt, sem pénzt, hogy személyes reábeszélések által a nagy vidék érdekeltségét eme közügy iránt ébren tartsák.

Végre, amit a nagy környék minden lakosa bizonyíthat, alig mult el hét, hogy a helyi lapok nem közöltek volna felváltva Báltaszék községből inspirált cikket az áthidalásra vonatkozólag.

És amidőn Báltaszék község husz évi lankadatlan munka után, ime fáradtságának gyümölcseit végre valahára érelni látja, sőt eme közgazdasági épület továbbfejlesztésére szolgálatát továbbra és érvényre is juttatni akarja, akkor Baja város közgyűlése tüntetőleg megelégedik róla. Báltaszék község nem a köszönet nyilvánítás egykori megörökítésére számított, hanem legalább annyit ernyedetlen munkája után várhatott, hogy néhány szóval emlékezzenek róla akkor, mikor másokat, akik nálánál többet nem fáradoztak az áthidalás dolgában, jegyzőkönyvi köszönetnyilvánításban részesítettek.

Eme kis rectificatiót szükségesnek tartottam Báltaszék község reputációjának érdekében

Dr. Boszkovitz Mór.

A szövetségi eszme Baján.

(Folytatás.)

II.

A szövetségi inkább a tömeg fogyasztás, mint a tömeg termelés intézménye, mely intézmény magas kifejlő-

dése főleg a nagy ipar következménye volt. A kis termelő, hogy a nagytermelővel kibírja a versenyt, termelési erőket halmozott össze, különösen a tőkét, mert a termelés procedurájánál ez a legfontosabb tényező, így jöttek létre a részvénytársaságok, takarékpénztárak, betéti-társaságok, stb. Az erő és munka sokszorosítása — valamint az ezáltal elért sikerek következtében a gazdasági társulás, a termelés mondhatni összes frázisainál érvényesült — így különösen az anyagbeszerzésével és a termelési eredmény értékesítésével.

Ezek után azt állíthatjuk, hogy a gazdasági társulás egyik főfaja a részvénytársaságok keletkezése a tömeg termelésben rejlik — mivel a termelési erőket halmozza össze, addig a szövetségi nem annyira a termelési erőket, mint inkább a társulóknak, vagy mint mondani szokás, tagoknak termelési eredményét jó minőségben és a nagy-fogyasztásnak teljesen megfelelő alakban és kifejezésben viszi piacra. Tehát, amíg a részvénytársaság a tömeg termelés követelményeinek tesz eleget, addig a szövetségi főleg a tömegfogyasztás igényeit elégíti ki, természetesen a termelők közreműködésével és azok érdekének épségben tartása mellett.

Azt hiszem azonban, hogy ezen egy pár szó elég arra, hogy ezen most említett két közgazdasági intézmény közt rejlő lényeges különbség fellelhető legyen.

Az agricultura fejlődésével — ép úgy, mint az ipar — szükségessé vált a szövetségi. Az okok, melyek ezen intézményt megteremtették és az előnyök, melyek azt elterjedt és tökéletesé alkották — számosak és különfélék. Az okokról röviden már szóltam, most még csak a szövetségi előnyeit óhajtom egy kissé ismertetni — mielőtt ezen a gazdasági társulás szervezetére áttérnék. A szövetségi az által, hogy a magas igényekkel bíró nagy fogyasztást elégíti ki — eszközöltetvén pedig az a kielégítés maguk a termelők által ugy a fogyasztás, mint a termelés érdekeit szolgálja. Foglalkozunk külön-külön mind a kettővel. A taxatív felsorolás mindig hiányos, különösen akkor, ha egy fontos intézmény akár előnyös, akár káros hatásait akarjuk kimutatni, még akkor is, ha a legnagyobb pontossággal és vigyázattal járunk el a felsorolásban. Azt hiszem tehát, hogy helyesebb és általánosabb (jóllehet egyes részleteiben nem eléggé minuciózus) képet nyerünk akkor, ha az előnyök csoportosításával egy bázisra helyezkedünk, például, ha felállítják tökéletes és jó fogyasztást és azután vizsgáljuk a szövetségi intézmény relációját, a fogyasztás követelményeit illetőleg.

Jó a fogyasztás akkor, ha kielégítése gyors, olcsó, tökéletes és biztos. Akkor, amidőn még fogyasztásunk a mezőgazdasági és gazdasági ipari termékeket, illetőleg a piaci rendszer által nyert (és részben most is nyer) kielégítést — gyakran megtörtént az, hogy egyes termékek vagy hiányoztak, vagy pedig a kínálat nem számítva azon termék kelendőségére csak későn és esetleg drágán tudta a fogyasztás rendelkezésére bocsájtani azokat.

A szövetségi azonban készenlétben tartja a különböző terméket és sokkal

Az anyós. De én beszélni akarok.

Mindeket nembeli utasok (fészkelődnek, egyik-másik morog.)

Az anyós. No ez hallatlan szemtelenség! Én ott beszélek, ahol akarok.

Egy utas (kimegy a hallgató szakaszból, meghúzza a vészféket, a vonat megáll.)

Kalauz (a hallgató szakasz előtt) Mi az, ki húzta meg a vészféket? Mi történt?

Egy utas. Én. Ez a vén asszony itt a hallgató szakaszban folyton ordít, kiabál, zavarja a gondolatainkat. Birságolja meg.

Kalauz (bemegy a hallgató szakaszba, a kapálódzó anyóst kivonszolja a nem hallgató szakaszba és ott tudtára adja, hogy fizetnie kell 200 koronát.)

Az anyós. Még csak az kellene! Fizesse meg a vöm. Ő-vitt a hallgató szakaszba, pedig jól ismeri a természetemet. (Könyörgő hangon.) Hát kedves kalauz ur látott már maga olyan asszonyt, aki öt percig is hallgatni tud?

Kalauz. Beszéljen a törvénnyel, ne velem, beszéljen a Journal des Debats hölgyével, az kívánta a hallgató szakaszokat, pedig az is asszony volt.

Az anyós. Igen ám, de a Journal de Debats hölgye nem volt anyós!

Kalauz. Igaza van. Mehet!

A vonat tovább gördül.

Vunosi.

Sötét árnyak.

Két utcai lámpás párbeszéde.

Egyik utcai lámpás a másikhoz: Égsz?

Másik u. l.: Hagyj békét, aluszom.

E. u. l.: Belőlem is kifogyott a szusz.

M. u. l.: Az én életem három hete már egy lámpagyújtogató oltotta ki.

E. u. l.: Feljött már az esthajnali csillag?

M. u. l.: Hová beszélsz, az óra már éjfél ütött, s a föld már néma lőn.

E. u. l.: De szeretnék befordulni a konyhára!

M. u. l.: Vak apád! megbomlottál?

E. u. l.: Rágyújtani a pipámra, — de hol, merre jár, hogy rám nem talál az a fránya lámpagyújtó?

M. u. l.: Ne tüzeskedj, az most bizonyára maga fogyasztja a szeszt.

E. u. l.: A szemem kiég szegyenletemben, egy jámbor polgár ép alattam szegte nyakát.

M. u. l.: Nem halottad mi volt az utolsó kívánsága?

E. u. l.: De igen. Licht, mehr Licht! nyögte a boldogtalan és kiadta lelkét.

M. u. l.: Lux perpetua luceat ei!

E. u. l.: Te mond csak, mit csinál a magisztrátus, hogy s mint szolgál kedves egészségére?

M. u. l.: Lemenőben napja, és csillagok sem jöttek neki. Sötét az éj körülötte, se mécsvilága, se honszerelme nem ég neki.

inkább képes (már nagyobb üzleti arányainál fogva is) gyorsan végezni a fogyasztás kielégítését.

Már pedig igen fontos a köztáplálkozásra nézve, hogy szükséglete gyors fedezést kapjon, mert ellenkező esetben a fogyasztás huzamosabb időn át kielégítetlen maradna és hogy többször ismétlődve, lassankint így lemondana az illető termék beszerzéséről, a mi viszont a fogyasztás határainak szűkebbre vonására vezetne. Sőt ez esetben kisebb gazdasági válság is származhatik e bajból — mint láttuk is már, hogy a fogyasztás és termelés közötti kismérvű disharmónia is képes még a különben elég egészséges viszonyokkal bíró gazdaságot veszélyekbe sodorni.

Tovább menve látjuk, hogy a szövetkezet a fogyasztást olcsóvá teszi, még pedig azon okból, mivel a termelési költségeket megapasztja, közvetve ezáltal, hogy a termelést intenzívvé teszi, közvetlenül pedig az által, hogy a termelést a fogyasztással összekapcsolván és annak hathatós bevezető csatornája lévén, nagy százalékát az eladásra kerülő termékeknek — épen ezen gyors lebonyolításnál fogva megmenti az elromlástól és elkallódástól. E helyen megemlíthetjük még azt is, hogy épen a termék olcsóságánál fogva — növelvén a fogyasztás mérvét — a termelés tömeges lesz és így olcsóbbá válik a minek kedvező kihatása van természetesen a fogyasztás áralakulására is. Indokul szolgálhat az olcsóságot illetőleg még az is, hogy a fogyasztás ismervén az áru beszerzés helyét és annak jó minőségét, szükségletének fedezését közvetlenül végezheti és mentes lesz a csalódásoktól, mert különösen a mezőgazdasági árucikkek hamisítása meglehetősen el van terjedve ott, a hol a kontroll épen nem, vagy csak felületesen gyakorolható.

A szövetkezetek, a tagok összehalmozott termékeit gyakran kikészítik és a fogyasztásra alkalmasabbá teszik. Látjuk ezt például a tejszövetkezeteknél, a hol az egybegyűjtött tejből vajot, tejszint, túrót, sajtot gyártanak.

Természetesen ott a hol ez a processus nagy határok között mozog, a hol ezen kikészítő folyamat szakértelemmel megy végbe — ott a produktum is jó minőségű lesz. Azon szövetkezeteknél pedig, a melyek ily nemű átalakítást nem végeznek,*¹) hanem a hol csak értékesítés céljából gyűl össze a termék, ott már a termékek a szövetkezeti helyiségekben való átvétele alkalmával gyakorolható az ellenőrzés és a selejtes produktum visszavettetik. És épen ezen kontroll kényszerítő ereje, — mely kontrollt a termelők társasága, tehát maga a szövetkezet végzi, de amely ellenőrzés nyilvános lévén, a fogyasztó közönségnek alkalma nyílik azt felügyelni — hatott ki oda, hogy a szövetkezet által piacra hozott termék minősége tökéletes lett és a fogyasztás érdekeit a legjobban kielégítette, mert csak úgy felelhetett meg kitűzött céljának, ha a termékek összeválogatását vagy esetleg további kikészítését kitűnő szakértelemmel és erős ellenőrzéssel végzi.

Megemlékezek most a szövetkezeteknek — a fogyasztást tekintve — egy

szintén fontos előnyéről, t. i. arról, hogy a szövetkezet a fogyasztást nem csak gyorsan, olcsón, tökéletesen, hanem biztosan is elégti ki. Igen nagy baj az a gazdasági viszonyok egészséges alakulására, ha a fogyasztás nagy részben fedezetlen marad. Oka lehet pedig ennek egyrészt az, hogy a termelés a fogyasztással nem tart lépést, másrészt azonban az is, hogy dacára annak, hogy a termelés quantumra nézve sokat produkál, de a minőség rossz volta mellett a fogyasztás mai finom izlésének nem felel meg.

Főleg az utóbbi esetben van nagy feladata — és rejlik is nagy előnye a szövetkezeteknek, mert míg a termékeknek — különösen a mezőgazdasági termékeknek, a hol a minőséget és valódiságot bizonyosan még szakértő sem állapíthatja meg — egyesek által való piacra vitele következtében a fogyasztó közönség ki van téve a termelők kapzsiságának, addig a szövetkezetek rendszeres és megbízható működése a szükségleteket — legyenek azok bármennyire elfinomultak is — biztosan elégti ki.

(Folyt. köv.)

Zombor protestál.

Protestál pedig az ellen, hogy a baja-báttaszéki áthidalást bármivel is gátolni akarná.

Erre vonatkozólag ide igtatjuk a „Zombor és Vidéke” folyó hó 28-iki számának közleményét:

»Daczára azon határozott kijelentésnek, melyet a legilletékesebb ajkról hallottunk, — és közreadtunk, hogy a bezdán-kis-köszegi áthidalás nem irányul a baja-báttaszéki áthidalás ellen, mert egyik nem zárja ki a másikat, lévén az első stratégiai, az utóbbi pedig kereskedelmi szempontokból elbírálandó, — mindazáltal a »Bajai Hirlap« minden számában Zombor ezen törekvése ellen nem csak hogy állást foglal, nem csak hogy városunkat leszólja, — de utóbbi számában már minden alap nélkül rútol meg is gyanúsítja az őszinteség hiányával, a mozgalmat leghatározottabban elítéli, s végül a vármegyét is kipelengézezi. Folyvást hivatkozik — és nagyra van azzal, hogy az ő törekvésüknek háta mögött 40 éves múlt áll, tehát más városnak nincs jogosultsága létfenntartásához szükséges eszközöket szorgalmazni. Azt mondja, ha Zombor és Bezdán meg tudtak lenni négy évtizeden át a nélkül, hogy életjelt adtak volna magukról, — vártak volna még fél-évig, vagy egy esztendeig — míg a baja-báttaszéki áthidalás meglesz. Hát mi megfordítjuk tisztelt laptárs. Ha Baja és érdekeltjei 40 év alatt nem tudták, nem bírták meggyőzni az illetékes faktorokat a hid kiépítésére, akkor csak be kell látniok, hogy a hid kivihetősége körül elháríthatlan akadályoknak kell lennie. Akadálya pedig az, mit Láng Lajos ki is jelentett: a rossz talajviszonyok — a hid építéséhez. Ha ott meglennének a hid építéséhez szükségelt kedvező viszonyok — és tegyük még hozzá, ha ezen hidhoz a kereskedelmi szempontokon kívül stratégiai okok is fenállának, — bizonyára nem állna 40 évi törekvés és erőfeszítéssel eltelt múlt ez óhaj hátamegett, — már rég meglenne a baja-báttaszéki áthidalás. Baross Gábor a vasminister nem volt az az ember, aki, ha Győrött 1891-ben kimondta, hogy a Dunát Baja-Báttaszéknél át kell hidalni, — ne hajtotta volna végre, ha idejében be nem látja, hogy ha már elkövették azt a végzetes hibát, hogy

két vasuti végpontot neki vezettek a Duna oly részének, hol az áthidalás többé kerül, mint máshol három hid, hogy akkor ő ott »bármilyen« áron is keresztül erőszakolja az áthidalást. Ha Baross e meggyőződésre nem jut — ideje volt annyi, hogy az előmunkálatokat megtehetette volna. Hisz már 1848. óta Baja folyvást a hid építéséről álmodozik, — mind megannyi országgyűlési képviselője programjába felvette, — hát hihető-e az, hogy csakis egyedül a pénzhiány volt az oka, ez állta útját a terv megvalósításának? Hát államférfiaink, közlekedésügyi minisztereink oly rövidlátók voltak fél századon át, hogy a bajaiak 40 éves törekvésüket nem méltányolták, nem fogták fel annak a sokat felhánytorgatott 6 millió magyarnak az érdekeit — melyekre a bajai sajtó folyvást figyelmeztette s mégis a helyett rendre épített más helyeken nagy vasuti hidakat! Hát erre tellett pénz? Aztán meg mire való az nagy ijedelem? Egyszer nevétségesnek sorolják fel Zombor törekvését, máskor meg ráncokba szedett homlokkal cikkeznek városunk ellen. Hát olyan gyöngé alapon áll a baja-báttaszéki áthidalás biztossága, 40 éves törekvéssel megtámogatva, hogy egy Zomborban még csak csirájában megmozdult mozgalomra kártyavár gyanánt összeomolna? Mi magunk sem hisszük, bár a hid vezérsajtója oly jajveszékeltést csap, hogy szinte bennünket is megdöbbsent; — pedig mi váltig erősítjük, hogy az egyik hid nem zárja ki a másikat, lévén az egyik kereskedelmi, a másik stratégiai szempontból fontos és elbírálandó. Hogy Baja 40 évig döngeti az illetékes kapukat egy hid létesítése érdekében s nem birt eddig eredményt felmutatni, az az ő baja, — s mondjuk a sajátos viszonyok hibái; viszont ha Zombor ezen 40 éves törekvés dacára csak most jön öntudatra, most látja elérkezettnek az időt létevére biztosítására, az meg Zombor hibája és dolga, azért ne fájjon Baja feje. De féltékenységből senki kedvéért Zombor nem mondhat le jól felfogott érdekeiért, ölbe tett kezekkel nem nézheti, midőn életkérdésének tizenkettedik órája elkövetkezik, — hogy fel ne ócsudjon, s midőn kedvező szelek fújnak, ne ragadja meg az evezőket. Midőn tehát a »Bajai Hirlap« vasárnapi kirohanását, — melylyel Zombor város közönségének jogosult törekvését illette — a leghatározottabban visszautasítjuk, annál is inkább, mivel a bezdán-kis-köszegi áthidalás eszméjének szülő anyjául a »Zombor és Vidékét« nevezte meg, — és ismételve hangoztatjuk, hogy Zombor létevére a bezdán-kis-köszegi áthidalás.

Bármennyire örülünk is, hogy Zombor városa végre alább hagyott harcias hangulatával, a történeti igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a »Z és V.« laptársunk, Latinovits főispán nyilatkozatát megelőzőleg határozott állást foglalt a baja-báttaszéki áthidalás ellen.

Karcolatok.

(A közönyös és az önértékes nemzet. — Sülyedő bajó. — Fegyverletétel.)

Belgrádban a szerb katona tiszték polgári ruhába bújva félholtra vertek egy jámbor ujságíró, mert bátran megmerte írni, hogy a szerb hadsereg annyit sem ér, mint döglött lovon a patkó.

Úgy látszik a jó szerbeknek elevenére tapintott az igazság.

Hanem ez az ujságíró véletlenül magyar ember. s rengeteg pénzen tartott követünk és a magyar kormány a füle botját sem mozdította meg, hogy elégtételt vegyen a magyar állampolgáron esett sérelemért.

Az a szerencsétlen firkonc pedig még ráadá-

*) Például tojás-, baromfi-, gyümölcs- stb. szövetkezetek.

sul kénytelen lesz vissza vonni állításait, s elismerni, hogy igen is a derék szerb hadsereg megér annyit, mint ama bizonyos lópatkó.

Hanem a kínai német nagykövet meggyilkolásakor 40 milliót izzadt ki a nemzet keserves kinjába, csak hogy a bosszú diadala annál fényesebb legyen.

A hadihajónkról agyon bombázott kuli pedig elkesereghet a felett, hogy mit vétett ő a dicső magyarnak, meg, hogy mekkora lehet az önérzete ennek a nemzetnek, a mely két kézzel dobálja ki millióit az ablakon, csak hogy hatalmas szövetségese a német császár haragját csillapitgassa.

Az Apponyiék hajójából kidobálták a nemzeti aspiratiókat. Könnyebb lett azóta és még is folyton sülyed a kormány vizeire került hajó.

Nessi Pál letette honvéd tiszti kardját, de ez csak azt jelenti, hogy a Gotterhalte ellen ezután még jobban fog kardoskodni.

Morgó.

HIREK.

Uj kanonok. Kalocsáról jelentik, hogy a király rövid időn belül kinevezi a kalocsai főkapitány nagyprepostját és fokozatos előléptetés útján betölti az üres kanonoki stallumokat. Az ekként megüresedő utolsó mesterkanonoki székre *Boromisza* István kis-szeminariumi igazgatót és címzetes kanonokot nevezi ki.

Latinovits Géza — a közraktárakról. Latinovits Géza országgyűlési képviselőt, — aki nagy agitációt fejt ki vármegyénkben a közraktárak létesítése tárgyában, — a zentai mezőgazdasági és iparkiallítás rendező bizottsága felkérte, hogy Zentán a lódíjazás alkalmával a közraktárak üdvös és hasznos voltáról a gazdáknak előadást tartson. Latinovits Géza a kérelem teljesítését megígérte.

A pénzügyminiszter a pénzügyi bizottság f. hó 27-iki ülésén kijelentette, hogy a *beruházási* javaslatok — melyekben tudvalevőleg a baja-báttaszéki hid költségéről is gondoskodva van — február, de legkésőbb március hónapban kerülnek a képviselőház asztalára.

Bácsmezei küldöttség a királyhoz. A »Bácskai Hírlap« f. hó 28-iki számában olvassuk, hogy a topolyai járásból egy monstre küldöttség vonul egyenesen Ó Felsőge színe elé, hogy az eddig pusztában elhangzott panaszaik a topolyai főszolgabíró ellen, a legmagasabb helyen meghallgatásra találjanak.

A bajai izr. nőegylet jótékonycélu táncvigalma alkalmával utólag befolyt felülfizetések: özv. Schwarcz Lászlóné 10 kor., Reé Sam. Bécs 6 kor., Blau Zsigmond Bécs, Mayer Vilmos Bécs, König Vilmos Budapest 5—5 kor. Összesen 31 kor. A nemesszívű adakozóknak hálás köszönetet mond az Elnökség.

Szojer Ilonka Baján. A bajai kereskedő ifjak egylete február hó 28-án művészestélyt és táncmulatságot rendez, mely alkalommal Szojer Ilonkát, az operaház előkelő szubrettnékesnőjét sikerült megnyernie. Lejön azonkívül Bajára Bürger, a művész cellista is erre az estélyre, ki magyar nótákat fog játszani gondonkán. Szojer Ilonka bajai programját legközelebb közöljük.

Házasság. *Boschán* Artur bornagykereskedő, bajai földink, február 1-én vezeti oltár elé *Weiszberger* Nellike urhölgyet, *Weiszberger* Ignác ó-kanizsai tekintélyes kereskedő leányát Budapesten.

Halnak, halnak, egyre halnak . . . . . *Oláh* István, negyvennyolcas honvéd, mint részvétellel értesültünk, e hó 23-án meghalt. Temetése e hó 25-én ment végbe bajtársai és szépszámú közönség részvétele mellett.

Színházi hír. Kállai Jolán szintársulatunk kiváló soubrette primadonnája virágvasárnaptól kezdve a győri színház tagja lesz. Távozását bizonyára sajnálni fogja a bajai közönség is, a melynek ez a kedvence annyi élvezetes estét szerzett színházunkban.

A bajai kath. legényegylet, mint értesültünk f. évi február 21-én táncal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Ez alkalommal a »Czigány« kerül színre.

Pályázat az ügyészi állásra. A Tury Mátvás lemondása folytán megüresedett ügyészi állásra, 2000 kor. évi fizetéssel a pályázat már ki van írva. A pályázók f. évi február 21-ig tartoznak kérvényeiket a főispánnál benyújtani.

A „Bajai Korcsolyázó-Egylet” 1903. évi febr. hó 14-én esti 8 órakor a »Nemzeti Szálloda« összes termeiben Alarcos Piros-Bált rendez. Belépő-jegy vagy számozott karzati ülőhely előre váltva 2 kor., este a pénztárnál 3 kor. Jegyek előre válthatók: Drescher Gyula egyesületi pénztáros úrnál, dr. Makray László úr gyógyszerárában, Kollár A. úr könyvkereskedésében, Fischer Béla és Klein Rezső urak divatárú üzleteiben. — Kéretnek a tisztelt hölgyek és urak sziveskedjenek lehetőleg piros dominóban és pirossal, vagy pirossal díszített öltözékben megjelenni.

Közgyűlés. A bajai 1848/49-es elaggott szegény sorsu honvédek segélyező-bizottság f. évi január hó 18-án délután 2 órakor tartotta az ipartestület helyiségében évi közgyűlést. Czernay bizottsági-elnök a múlt évi eredményt jelentette be, mely szerint e város jöttevő és nemes adakozóitól 20 filléres havi segély és adomány címén befolyt: 973 kor. 30 fillér. Ez összegből levonva a pénzbeszedő 100 kor. 76 fill. illetékét és a könyvkötői számlát 2 kor. 79 fill. a maradványból a következő 48/49-es elaggott, segélyre szorult öreg honvédek részesültek:

Nilitza Ágoston 84 éves 48/49. honv. élv.	76.94
Nuszpl Antal 81 » » » »	76.85
Németh István 81 » » » »	76.85
Kronenwetter L. 79 » » » »	34.43
Juracsek József 78 » » » »	76.85
Rácz György 77 » » » »	76.89
Tury János 77 » » » »	76.89
Wollner Jakab 77 » » » »	76.85
Simonovits Ant. 77 » » » »	76.85
Taub József 76 » » » »	76.95
Palovits Antal 75 » » » »	41.70
Katz István ki évközben elhalálozott	46.43
Kovács Ferencz márc. és ápril hóban	15.27

mert évközben a budapesti honvéd menházba vétetett fel.
A bajai tkpénztárban elhelyezve volt 40.—
összesen: 973.30

a közgyűlés alkalmával a f. évi január havi segély kiosztáskor lett az öreg honvédek között egyenlő arányban szétosztva és ez alkalommal a pénzkezelő bizottságnak a számadási felmentvény a közgyűlés által megadott.

Az ipartestület kebelében levő iparoskör f. hó 31-iki műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma iránt oly nagy érdeklődést mutat közönségünk, hogy a jegyek túlnyomó része már napok előtt elkel.

Robbanás. Mult hét péntekjén »futó tűzként terjedt el városunkban« az a riasztó hír, hogy: . . . Kis-Buda romokban hever . . . felrobbantották az egész városrészt . . . az áldozatok száza hevernek megcsontított tagokkal szerteszét, . . . a sebesültek jajjai töltik be a levegőt. Később azonban — szerencsére — már enyhébb alakban colportáltak a hírt, hogy t. i. nem az egész városrészt robbant fel, hanem »csak« egy ház, s hogy így az »áldozatok« száma mindössze nyolc. Még azt is tudni vélték, hogy a »szerencsétlenség« úgy történt, hogy *Oliva* Jánosnál a szén közé egy métermázsza dinamit került s ezt rakták a tűzre. Hogy megtudjuk, hogy mi a dologban az igaz, kiküldtük tudósítónkat a »katasztrófa« színhelyére. Elszontyordott ábrázattal tért vissza. Ő ugyanis azt hitte, hogy az esetről írhat egy háromhasabos tudósítást (melyért 16 kor. 72 fillért kapott volna) míg így! — no de álljon itt maga a tudósítás:

»*Oliva* János kis-budai lakos e hó 23-án reggel nagyon befutott kályhájába. A kályha csöve azonban nem volt kellőképp kitisztítva s e miatt az erős vaskályha meglehetősen erővel explodált. Kár szerencsére senkiben sem esett.«

E tudósításért pedig nem kapott többet 24 fillérenél.

Bicskás pékinas. Megirtuk ezelőtt néhány hónappal, hogy *Jaszlits* Sándor 16 esztendő pékinas úgy megszurta egy pajtását, hogy az hetekig nyomta az ágyat. Csütörtökön tartot-

ták meg a helybeli járásbírósnál ez ügyben a tárgyalást, mely alkalommal fiatal korára való tekintettel mindössze két hónapi fogházat róttak ki reá. Megjegyezzük, hogy a fiatal delikvenset a szabadkai fogházból kísérték a tárgyalásra, hol különféle lopásokért és betörésekért ül már hosszabb idő óta.

Lemondás a homokvárosi képviselő-ségről. Dr. Valentin Emil — kit a múlt év december havában óriási lelkesedéssel a Belváros és Homokváros megtisztelte bizalmával, a homokvárosi képviselői állásról lemondott. E helyütt Czernay Imre ipartestületi elnök fog közakarattal jelöltetni.

Lopások. *Krausz* Lipót óras és ékszerész üzlete előtt, a falon lógott kis szekrényt 27 kor. 20 fill. értékű ezüst tárgyakkal folyó hó 28-án este 6 és 7 óra között ismeretlen tettes ellopta. A szekrényt 29-én a Sugovica part alatt két halász feltörve megtalálta. A tettest nyomozzák.

Erős István eszismadiatanonc f. hó 27-én a méntelepi laktanya előtt Krékity Péter katymári lakos kocsjáról egy viselt szürköpönyeget ellopott. A rendőrség a tettest elfogta.

Egy bajai diák tragikus halála. Váratlan csapás érte e héten a bajai izr. polgári iskola diákságát. Az intézetnek egy szorgalmas, jeles tanulója, *Krausz* József (harkányi) polgári iskolai I. oszt. tanuló hunyt el oly hirtelen és tragikus módon, hogy halál híre városzerte általános részvétet keltett. Csak pár nappal ezelőtt még teljes épségben korcsolyázott a jégpályán, mikor oly szerencsétlen módon esett el korcsolyázás közben, hogy a tüdő táján egy véredény benne megpattant és ez a szerencsétlen eset okozta elvérzés folytán e hó 25-én halálát is.

Végzetlen szülei egyetlen reményüket, az iskola egy kitűnő növendékét veszített el benne.

F. hó 27-én végbe ment temetésén tanárai, iskola barátai és sok közönség vett részt.

Kivándorlás. *Bikityről* írja tudósítónk, hogy onnan nem kevesebb, mint harminc család készül Amerikába vitorlázni. Ingatlan és ingó vagyonukat már pénzzé is tették. — Talán üdvösebb munkát végezne a megyei főispán, ha ezzel a szomorú jelenséggel törődne s nem az utópiai bezdán-kisköszegi áthidalással.

Ritka szerencse. Ez egyszer azonban nem *Török* A. Társa bankházáról lesz szó, hanem egy bajai fiú, nevezetesen *Pintér* Gyula fodrászinas szerencséről, aki nem vásárolt *Török*nl sorsjegyet és így nem is ütötte meg a főnyereményt és — mégis nagy szerencse érte. Az olvasó most bizony azt hiszi, egy amerikai nagybácsi testált rá egy milliót; de hogy! *Pintér* Gyulát úgy érte a szerencse, hogy — megharapta egy gazdátlan veszett macska. Azt tetszik hinni, hogy viccelünk!? Egy csöppet sem! *Pintér* Gyula egyenesen ki akart ugrani a bőreből, mikor a városi tiszti orvos tudtára adta, hogy felviszik Budapestre a Pasteur-intézetbe. Az volt t. i. vágyainak netovábbja, hogy egyszer vonatra ülhesse, meg az, hogy Budapestet megláthassa. És most mindkét kívánsága teljesült egyszerre, azért a — szerinte — kis macskaharapásért. — Kívánjuk, hogy olyan örömmel térjen vissza is, mint amilyennel felutazott.

Kérés és köszönetnyilvánítás. A bajai 1848/49-es elaggott, kereset képtelen és minden tekintetben segítségre szoruló öreg honvédek azon tiszteletteljes és alázatos kéréssel járulnak Baja város nagyérdemű közönségéhez, miszerint őket a havi 20 filléres kegyes adományaikkal továbbra is támogatni sziveskedjenek. — Nemkülönbén ezuttal is felkerik a város azon nemeslelkű hölgyeit és urait, kik ez ideig a 48/49-es honvéd-segítő bizottságnak nem tagjai, hogy azok a bizottság pártoló tagjai sorába belépni sziveskedjenek. Beiratkozás céljából aláírási ivenk a casino, polgári olvasó egyesület és az ipartestület helyiségében tétettek le. Jelentkezéseket *Czernay* Imre bizottsági elnök is elfogad. A segítő bizottság egyben a leghálásabb köszönetet nyilvánítja mindazoknak, kik az elmúlt évben havi 20 filléres adományaikkal az elaggott és segítségre szoruló 48/49-es honvédek segíteni szivesek voltak.

Automobil közlekedés Zombor – Apatin közt. Mint értesülünk a Zombor és Apatin közt létesítendő automobil közlekedés tárgyában tervbe vett részvénytársaság alakulásának tanácskozása céljából nemsokára Apatinban egy nagyszabású értekezlet lesz megtartva, melyre a tervezők közül Zomborból többen készülnek ott megjelenni, hogy az eszme üdvös, jó, hasznos és jövedelmező voltát kifejtésük.

Megyénk termése. Az elmúlt évben vármegyénkben a közgazdasági előadó jelentése szerint átlag termett: buza 492.000 holdon, holdanként 7 m. 95 kg.; rozs 22.000 holdon, holdanként 8 m. 85 kg.; árpa 54.000 holdon, átlag 6 m. 12 kg. Legjobban járt tavál, aki rozst vetett, mert jól is termett, jó ára is van. Jó közép termésünk volt kenderben és ennek jó ára is van. A megyében be van ültetve mintegy 16.000 hold szőlővel, ez közel 400.000 hektóliter bort termett, tehát átlag holdanként 25 hektóliter. Itt megjegyzi az előadó, hogy jó lenne, ha megyénkben csupán előmunkások kiképzésére is létesítenék egy állami telep. A kisgazdákra, a kis szőlőbirtokosokra ez valóságos áldás lenne, ezeknek anyagi boldogulását tetemesen elősegítené.

Eltörlik az adóhivatal címét. Abból az alkalomból, hogy ez év január hó 1-től a vármegyék megszűntek vagyont és pénzt kezelni, a törvény is megszünteti a királyi adóhivatal elnevezést és helyette az adóhivatalok a »magyar királyi állampénztár« elnevezést kapják. A pénzügyminiszter azonban körendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a törvény ezen intézkedését még most nem lépteti életbe. Így az adóhivatalok a régi címet még rövid ideig viselni fogják.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megfíjtja az arcbőrt, eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtakát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromsághoz Baján.

Esküdtszéki tárgyalás.

Szándékos emberölés.

A szabadkai kir. törvényszék, mint esküdtszéki bíróság, f. hó 26-án, hétfőn d. e. 9 órakor tárgyalta a vizsgálati fogságban levő Almási János bácsalmási lakos elleni szándékos emberölés büntetével terheltnek bűnügyét.

A tényállás a következő: Almási János 38 éves, rom. kath. nős, gazdasági cseléd, büntetlen előéletű, bácsalmási lakos, 1902. év szept. 14-én (bucsu napján) éjjel 10 óra tájban a bácsalmási határban levő Juliska-szálláson Vankó Istvánt egy konyha késsel szíven szúrta olyképpen, hogy bement a vele egy földel alatt lakó Vankó István urasági béres lakásába, melyet a konyha választ el az övétől. Ott aztán 14 éves leánykáját megpírongatta, a leány anyja védelmező leányát, mire Almási a feleségével civakodva felkapott egy széket és hozzá akarta vágni. A Vankóék lakásán épen vacsorán volt vendégek, hogy a bántalmazást megakadályozzák, Almási Jánost a szobából barátságosan kitudskolták. Almási azonban csakhamar ismét visszatért, de ismét eltávolították, ekkor Almási nagy haraggal bement a saját szobájába. Ezalatt haza érkezett Vankó István is, aki azonban az előzményekről mit sem tudott, alig időzött a szobában néhány percet, kiment a konyhába. Amint a szoba ajtón Vankó István kilépett, Almási János a szobájából kihozott éles konyhakéssel nyomban mellbe szúrta Vankó Istvánt, aki nyomban összeesett s egy-két jajkiáltás után meghalt. Ebben az ügyben ítélezett az esküdtszéki bíróság.

Elnök megnyitván az ülést, bevezetett a rendelőre a fogva levő vádlottat s kezdetét vette az esküdtek megalakulása.

Az esküdtek esküvételét követően kezdetét vette a főtárgyalás. Először is a vádlott lett kihallgatva.

Almási János vádlott az elnök által hozzá intézett kérdésekre előadja, hogy bűnösnek érzi magát, búcsú napja lévén, egész napon át több helyen borozgatott s este, mikor ha-

zatért a lakására, már nagyon részeg volt. Ő senkit sem akart megszúrni, hogy miként szúrta mellbe legjobb barátját, nem emlékezik reá, lehet, hogy véletlenségből.

A tanúk kihallgatása után a boncoló és szakértő orvosok lettek kihallgatva, akiknek a véleménye szerint a szúrás feltétlenül halált okozó volt s hogy a vádlott boros állapotban tették mérlegelését kellően nem tudta mérlegelni.

Ezzel aztán a bizonyítási eljárás befejeztett. Az esküdtekhez intézendő kérdések megállapítása után a vád és védbeszédek mondtak el. (A szép védbeszéd hatásos és szivhez szóló volt.)

Ezek után az esküdtek határozat hozatalra vissza vonultak s félórai tanácskozás után Törley Gyula az esküdtek főnöke, kihirdette a hozott verdiktet, mely szerint Almási János vádlottat erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértésben bűnösnek mondták ki.

A kir. törvényszék, mint esküdtszéki bíróság az esküdtszéki határozata alapján Almási Jánost 3 és fél évi börtön elszívására ítélte, melyből a vizsgálati fogsággal három hónap kitöltöttnek vétetett.

A közvádlo az ítéletben megnyugodott, ellenben vádlott védője a 92. §-us nem alkalmazása miatt semmisségi panaszt jelentett be, mely elfogadott.

Köszönet nyilváníítás.

Mindazon jó barát és ismerősnek, kik felejthetetlen jó gyermekünknek

KRAUSZ JÓZSI

I. polg. oszt. tanulóknak

f. hó 27-én végbement temetésén résztvettek és fájdalunkat szíves részvételükkel enyhíteni kegyesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Baja, 1903. január 31-én.

Krausz Ignác és neje
Harkányból.

Kiváló minőségű, saját termésű világos siller borom

egy részét eladom.

ifj. Wagner Antal

könyvkereskedő

Tanoncul felvétetik:

több 14 éves kort meghaladó
fiu

Szücs Ödön gépgyárában

B A J Á N.

Feltűnő ujdonság.

DELICE

– Minden hirdetés felesleges.

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különleges-ségi árúdjában.

EMKE dala!

EMKE-papírt, levélpapírt vegyetek!
Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papírt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagyvilág,
Hogy a magyar előre tör s tenni vágy.

EMKE-papírt adjatok a kezembe:
Édes anyám, neked irok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Boltos uram, csupán **EMKE**-t kínáljon!

A fent megénekelt „**EMKE**“ levélpapíros minden nagyágban kapható

ifj. WAGNER ANTAL

könyv- és papirkereskedésében.

30-9

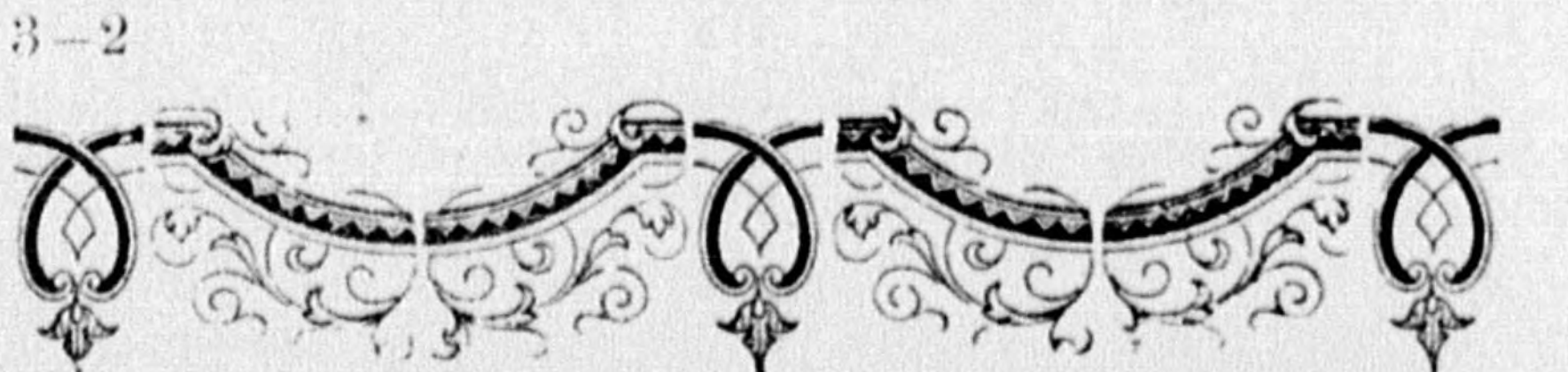

A Provália-utcában (467. sz. a.) lévő Pollák Adolf-féle házban egy

szép uri lakás

KIADANDÓ.

Bővebb értesítés Pollák Adolf-nál nyerhető.

MEGHIVÓ.

A „BAJAI KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ-EGYLET“

1903. évi febr. hó 22-én, d. e. 9 órakor az intézet saját helyiségében

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉT

tartja, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívom

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak a lefolyt év ügykezeléséről szóló jelentése.
  2. Az igazgató-tanács és a felügyelő-bizottság által megbírált mérleg előterjesztése és az igazgató-tanács úgy a felügyelő-bizottságnak számadási felmentvénye.
  3. Az 1898. évtársulat végleszámloló bizottság 5 tagjának megválasztása.
  4. 6 kilépő igazgató-tanácsi tagnak és illetve a 6 kilépő közül egy le is mondott igazgató-tanácsi tagnak választás utján leendő betöltése, úgyszintén 6 igazgató-tanácsi póttagnak megválasztása.
  5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő bizottság 2 tagjának megválasztása.
- A részvényesek által az alapszabályok (42. §. 4. pontja) értelmében netán teendő indítványok megvitatása és eldöntése.
Baja, 1903. január hó

Somogyi Emil igazgató.

VAGYON. A „bajai kölcsönös segélyező-egylet“ vagyon-mérlege az 1902. évről. TEHER.

Készpénz	—	—	8592	72	1897. évtársulat beiratási-díj sz	—	—	4464	—
Kezességi kötvények	—	—	505904	35	1898. „ „ „	—	—	5208	—
Magán kötvények	—	—	397377	—	1899. „ „ „	—	—	5464	—
Jelzálogos kötelezők	—	—	287586	59	1900. „ „ „	—	—	5016	—
1897. évtársulat végleszámlolása	—	—	334000	—	1901. „ „ „	—	—	5776	—
Ezek kamataiban	—	—	7243	92	1902. „ „ „	—	—	6624	—
Kisbirtokosok földhitelintézete	—	—	2000	—	1897. évtársulat hetibefizetés sz.	—	—	348192	—
Intézeti ház	—	—	30000	—	1898. „ „ „	—	—	304495	—
Hátralékos kamatok	—	—	20056	75	1899. „ „ „	—	—	260238	—
Hátralékos heti befizetések	—	—	12577	—	1900. „ „ „	—	—	182701	—
Pótlékok	—	—	520	60	1901. „ „ „	—	—	134678	—
Nyomatványok	—	—	265	41	1902. „ „ „	—	—	77762	—
Felszerelés	—	—	1123	94	Előre bevett kamatok	—	—	3497	12
					Tartalékalap	—	—	50674	87
					Nyugdíjalap	—	—	34122	92
					1897. évtársulat 1897—1901. kamatai	—	à 42 98	47965	68
					1898. „ 1898—1901. „	—	à 25 28	32914	56
					1899. „ 1899—1901. „	—	à 13.92	19014	72
					1900. „ 1900—1901. „	—	à 6 10	7649	40
					1901. „ —1901. „	—	à 1 56	2252	64
					1897. évtársulat 1116 betéteinek 1902. kamatai	—	à 17 80	19864	80
					1898. „ 1302 „ 1902. „	—	à 13.20	17186	40
					1899. „ 1366 „ 1902. „	—	à 10 20	13933	20
					1900. „ 1254 „ 1902. „	—	à 7 20	9028	80
					1901. „ 1444 „ 1902. „	—	à 4 20	6064	80
					1902. „ 1656 „ 1902. „	—	à 1 48	2450	88
					Oszthatlan kamat	—	—	9	49
			1607248	28				1607248	28

VESZTESÉG. Nyeremény- és veszteség számla. NYEREMÉNY.

Kezelési költségek	—	—	10480	—	Kamat áthozat mult évről	—	—	6	07
Üzleti költségek	—	—	4134	84	Kamatok	—	—	83830	69
Jótekonyczélók	—	—	500	—	Késedelmi illetékek	—	—	2319	59
Adó	—	—	3151	85	Átiratási díjak	—	—	39	—
Nyomatványok elhasználása	—	—	265	41	Házjövdelem	—	—	1000	—
Felszerelés avulásért	—	—	124	88					
A 6 évtársulat kamatai	—	—	68528	88					
Oszthatlan kamat	—	—	9	49					
			87195	35				87195	35

Pénztár forgalom: 3.460,051 korona 90 fillér.

Baján, 1902. deczember hó 31-én.

Somogyi Emil s. k. igazgató. Nánay Lajos s. k. aligazgató. Sziklai Zsigmond s. k. főkönyvvezető. Fried Samu s. k. pénztárnok.

Jelen vagyón-mérleget, úgy a nyeremény- és veszteség-számlát megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Kollár Agoston s. k.

Heller Richárd s. k.

Erdős Jakab s. k.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt 1902. évi üzleteredményt, vagyón-mérleget, nyeremény- és veszteség-számlát van szerencsénk ezúttal bemutatni. Intézetünk fenállásának 35. évét következő eredménnyel zárjuk le és pedig:

A 6 évtársulatnak 68,538 korona 37 fillér nyereséget mutatunk ki.

Zárszámadásunk szerint a kitüntetett eredmény a 6 év társulat között felosztott

Az 1897. évben alakult társulat következőképen záratott le:

I. Alapítási díj 1 törzsbetét után	4 kor. — fill.	1116 törzsbetétre	4464.—
II. Törzsbetétenként 6 évi befizetés	312 » — »	1116 »	348192.—
III. Nyeremény 6 évre	60 » 78 »	1116 »	67830.48
IV. 1903. január 1-től márczius 1-ig kamat	3 » 22 »	1116 »	3593.52

Összesen: 380 kor. — fill. 1116 törzsbetétre 424080.—

A jelen évben felmutatott üzleti eredmény valamivel csekélyebb az 1901-ik évben elért üzleti eredménynél, mert intézetünk sem maradhatott megkímélve az általánosn uralkodó mostoha viszonyoktól. Ezek különösen az ipar és kereskedelem terén jelentkező pangásban, az el nem helyezhető tőkék nagymérvű felszaporodásában és a kamatláb leszállításában mutatkoztak — de ennek dacára az elért eredmény teljesen kielégítőnek mondható.

A többi társulat nyereményrésze zárszámadásunkban található.

Kötvény- és egyéb tárczáink teljesen biztosak. A tartalék alap 50674 kor. 87 fillt mutat fel, vagyis az előző évihez képest 3042 kor. 25 fillér emelkedés jelentkezik.

A tiszti személyzetnek elismeréskép az igazgató-tanács 1230 koronát szavazott meg jutalomdíj czimén.

Ezen előadott jelentésünket elfogadni, jóváhagyni és a felmentvényt úgy az igazgató-tanács, mint a felügyelő-bizottságnak megadni kérjük.
Baján, 1903. évi január hó.

Az igazgatóság.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.